

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Μελέτη του IOBE: Επιπτώσεις από τη νέα αύξηση της φορολογίας των προϊόντων καπνού

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2016

Τις επιπτώσεις που αναμένεται ότι θα έχει η προγραμματισμένη αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης (ΕΦΚ) στα προϊόντα καπνού, τόσο στα φορολογικά έσοδα όσο και ευρύτερα στην οικονομική δραστηριότητα, εξετάζει η νέα μελέτη του IOBE με τίτλο: «**Επιπτώσεις από τη νέα αύξηση της φορολογίας των προϊόντων καπνού**».

Όπως αναφέρεται στη μελέτη, από την 1.1.2017, σύμφωνα με τον Ν.4389/2016, προβλέπεται η αύξηση του αναλογικού συντελεστή ΕΦΚ στα τσιγάρα από 20% σε 26% και του ΕΦΚ στον λεπτοκομμένο καπνό από €156,7 σε €170 ανά φορολογική μονάδα. Με την αύξηση αυτή επιδιώκεται η είσπραξη επιπλέον €121,8 εκατ. φορολογικών εσόδων σε ετήσια βάση.

Η αύξηση της φορολογίας των προϊόντων καπνού, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του IOBE, θα οδηγήσει σε σημαντική αύξηση των τιμών (κατά 40-50 λεπτά ανά πακέτο 20 τσιγάρων και 50 λεπτά ανά συσκευασία 30 γραμμαρίων λεπτοκομμένου καπνού), σε μεγάλη υποχώρηση της κατανάλωσης νόμιμων προϊόντων καπνού και τελικά **δεν θα έχει το προσδοκώμενο αποτέλεσμα για τα φορολογικά έσοδα**.

Η πτώση των φορολογικών εσόδων λόγω μείωσης της ζήτησης των νόμιμων προϊόντων καπνού εκτιμάται ότι θα εξανεμίσει την αύξηση των φορολογικών εσόδων λόγω αύξησης του φόρου ανά μονάδα προϊόντος. Το αποτέλεσμα αυτό προκύπτει κυρίως από την **επίπτωση στα τσιγάρα**, όπου εκτιμάται ότι **τα φορολογικά έσοδα θα είναι εν τέλει μειωμένα**.

Η υστέρηση των εσόδων από τον στόχο του προϋπολογισμού για το 2017 (€3,111 δισ.) εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα €100 εκατ. χωρίς να συνυπολογίζεται η μείωση των φορολογικών εσόδων στο έτος εφαρμογής της αύξησης της φορολογίας λόγω αποθεματοποίησης, ούτε η ενδεχόμενη επίδραση από την αύξηση του ελάχιστου μεγέθους της συσκευασίας του λεπτοκομμένου καπνού στα 30 γραμμάρια το 2017.

Η αύξηση των συντελεστών ΕΦΚ αναμένεται να ενισχύσει το λαθρεμπόριο προϊόντων καπνού, εφόσον δεν εφαρμοστούν περισσότερα αποτελεσματικά μέτρα περιστολής του. Στην ανάλυση του IOBE εκτιμάται ότι η διείσδυση των παράνομων τσιγάρων θα αυξηθεί κατά περισσότερο από 5 ποσοστιαίες μονάδες (σε 30% επί της συνολικής κατανάλωσης τσιγάρων), συγκριτικά με την περίπτωση καμίας αλλαγής στη φορολόγηση των προϊόντων καπνού.

Το IOBE εξέτασε, επίσης, τις ευρύτερες επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία από την αύξηση της φορολόγησης των προϊόντων καπνού, οι οποίες εκτιμάται ότι θα είναι σημαντικές.

Συγκριτικά με το σενάριο καμίας αλλαγής στους φόρους, αναμένεται πτώση της **προστιθέμενης αξίας** στην οικονομία **κατά €66 εκατ.** σε ετήσια βάση, της **απασχόλησης κατά σχεδόν 1.700 θέσεις εργασίας** ισοδύναμης πλήρους απασχόλησης και των εσόδων από φόρους (εκτός από φόρους καπνού) και εισφορές κατά €19 εκατ.

Συνεπώς, αν συνυπολογιστεί η απώλεια φόρων και εισφορών λόγω μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας και αύξησης της ανεργίας, εκτιμάται ότι **το τελικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα από την αύξηση της φορολόγησης των προϊόντων καπνού θα είναι αρνητικό.**

Δεδομένων των αρνητικών αποτελεσμάτων στα δημόσια έσοδα και την οικονομική δραστηριότητα, στη μελέτη εξετάστηκε ένα **εναλλακτικό φορολογικό σενάριο**, στη βάση της υπόθεσης ότι προγραμματισμένες και λελογισμένες αυξήσεις των συντελεστών ΕΦΚ δεν διαταράσσουν, στον ίδιο βαθμό με τις απότομες μεγάλες αυξήσεις, την ισορροπία στην αγορά προϊόντων καπνού και τα δημόσια έσοδα, καθώς οι καταναλωτές έχουν τη δυνατότητα να προσαρμοστούν καλύτερα σε μικρές αυξήσεις των τιμών.

Τα αποτελέσματα του εναλλακτικού σεναρίου έδειξαν ότι **η σταδιακή αύξηση των συντελεστών ΕΦΚ στα προϊόντα καπνού αναμένεται να έχει καλύτερο δημοσιονομικό αποτέλεσμα** (χωρίς πάντως να επιτυγχάνεται ο στόχος του προϋπολογισμού) και **ηπιότερες αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα και στην απασχόληση.**

Ενδεικτικά, η σταδιακή αύξηση των συντελεστών ΕΦΚ την επόμενη τριετία συνεπάγεται (σωρευτικά) **€133 εκατ. περισσότερα έσοδα από φόρους καπνού και περιορίζει τις απώλειες** στην προστιθέμενη αξία κατά €7-45 εκατ. ετησίως και στην απασχόληση κατά σχεδόν 700-1.300 θέσεις εργασίας.

Στην έρευνα του IOBE εκτιμήθηκε επίσης **η συνεισφορά του κλάδου παραγωγής και διανομής προϊόντων καπνού στην ελληνική οικονομία.** Λαμβάνοντας υπόψη τις διασυνδέσεις του συγκεκριμένου κλάδου με τους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας, η ανάλυση του IOBE εκτιμά ότι συνολικά περίπου **€1,2 δισ. προστιθέμενης αξίας και 28.500 θέσεις εργασίας** (σε όρους ισοδύναμης πλήρους απασχόλησης) σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την παραγωγή και το εμπόριο τσιγάρων και άλλων προϊόντων καπνού. Ειδικότερα:

- Για το σύνολο της παραγωγής και διανομής προϊόντων καπνού υπολογίζεται ότι **για κάθε ευρώ τελικής κατανάλωσης προϊόντων καπνού δημιουργούνται €1,6 προστιθέμενης αξίας στο σύνολο της οικονομίας.**
- Κάθε θέση εργασίας στην καπνοβιομηχανία συνδέεται με 10 θέσεις εργασίας στο σύνολο της οικονομίας, ενώ κάθε θέση εργασίας στη διανομή προϊόντων καπνού συνδέεται με 2 θέσεις εργασίας. Συνολικά, **κάθε θέση εργασίας στην παραγωγή και διανομή προϊόντων καπνού συνδέεται με 4 θέσεις εργασίας ισοδύναμης πλήρους απασχόλησης στην ελληνική οικονομία.**

Για το αρχείο παρουσίασης της ανάλυσης, πατήστε [εδώ](#)

Για το IOBE

Το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών είναι ιδιωτικός, μη κερδοσκοπικός, κοινωφελής, ερευνητικός οργανισμός. Ιδρύθηκε το 1975 με δύο σκοπούς: αφενός να προωθεί την επιστημονική έρευνα για τα τρέχοντα και αναδυόμενα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, αφετέρου να παρέχει αντικειμενική πληροφόρηση και να διατυπώνει προτάσεις, οι οποίες είναι χρήσιμες στη διαμόρφωση πολιτικής.